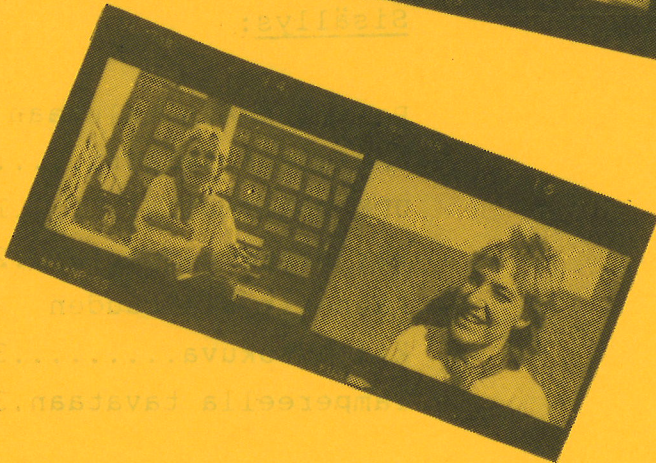
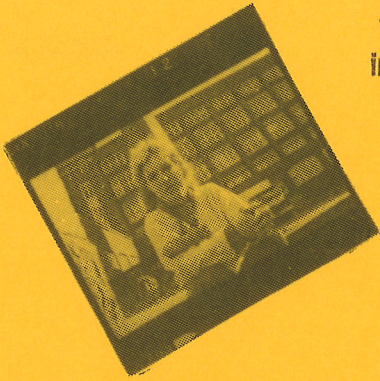

TaY Kirjastotieteen ja
informatiikan opiskelijat
UDK r.y.

ASIASANA³/87

ASIASANA 3/87

Kirjastotieteen ja informatiikan
opiskelijoiden ainejärjestön UDK
ry:n äänenkannattaja

Tilausosoite

UDK ry
c/o Kirjastotieteen ja
informatiikan laitos
PL 607
33101 TAMPERE

Painopaikka

Tehokopiointi
Tampere 1987
ISSN 0356-0139

Toimitus

Erola Sari
Hietanen Juha
Kantanen Minna
Karhula Päivikki
Karppinen Iris, vast.
Kivirinta Mervi
Kärki Riitta
Lehtinen Tarja
Poteri Eija

Sisällys:

Palvelukseen halutaan
apulaisprofessori.....6
UDK maailmalla.....16
Harjoittelu-Special..22
Kaunokirjallisuuden
kirjastokuva.....34
Tampereella tavataan.36

Hallitus tänään

HEI!

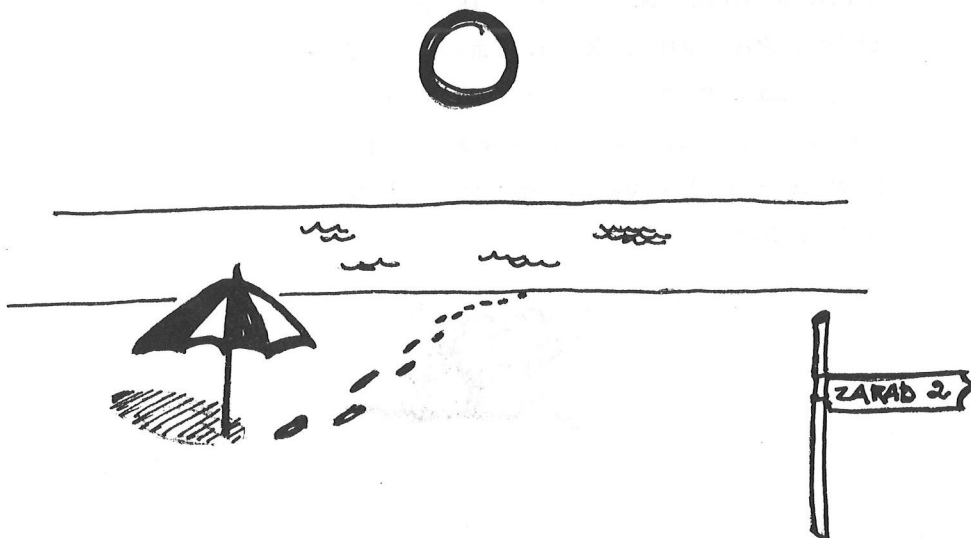
Kädessäsi on kevään viimeinen
Asiasana. Takana on taas talven
pituinen ahkerointi (tai aina-
kin yksi lukuvuosi ja runsas
kympitonni velkaa). Edessä on
vielä rutistus viimeisiin tent-
teihin ja sitten... vapaus!
Kesätöitä, matkustelua, opis-
kelua, lomailua, kellä mitään.

Parasta mielestäni on vapauden
tunne. Kesän ajaksi saa unohtaa
tenttikiireet, lukujärjestykset,
opiskelustressin ja omistautua

työskentelylle vain 8:sta 4:ään.
Muu aika on omaa jolloin voi
paistattaa päivää ja kärventää
nahkaansa, hätistellä itikoita,
uittaa varpaitaan laiturilta,
kitkeä kasvimaata, uida keskel-
lä yötä, kiertää festareita tai
käydä oopperajuhlilla etc.
Mutta syksy tulee ennen kuin
ehdit huomatakaan ja kaikki se,
mikä on nyt taakse jäänyttä al-
kaa uudestaan. Nopeammin kuin
uskottekaan, joten NAUTTIKAA
KESÄSTÄ

toivoopi

Mimma

Päätoimittajalta

Tämän pääkirjoituksen jälkeen koittaa päätoimittajalle samoin kuin lukijoillekin kesäaika: voisi siirtyä laitumelle kir- maillemaan, mutta koska pankki- tilin saldo näyttää samalta kuin muidenkin opiskelijoiden taidankin siirtyä kesäksi kir- jaston seinien sisälle tyydyt- tämään kansalaisten sivistyk- sellisiä, kulttuurisia ja muita tiedontarpeita.

Uusi kirjasto, uudet kujeet edessä. Varmaankin siellä aakostetaan kortit toisin kuin edellisessä työpaikassani kor- tistolaatikoihin, dekkarit hyl- lytetään kiireesti palautettujen hyllystä paikalleen muun kauno- kirjallisuuden joukkoon toisin kuin muutamassa aiemmassa työpaikassani, kokoelmiin vali- taan aivan erityyppistä kirjal- lisuutta kuin edellisessä pai- kassa - ehkä vakavampaa, ehkä kevyempää.

Joka kesä jotain uutta, onneksi! Opiskeluaikana on mielestäni järkevää kuljeskella kirjastoissa, erilaisissa, töissä: kuulostella, keskustella. Valmistumisen jälkeen kuljeskeleva kirjastonhoitaja herättää ehkä jotain epäilyksiä. Joka vuosi kesätyö antaa uuden mahdollisuuden kokemusten kartuttamiseen, uusia vaihtoehtoja hoitaa hommat, uusia ratkaisuja kiperiin ongelmiin.

Tervetuloa kesä ja kaikki lomalukemista kaipaavat dekkarilainajat, kesäyliopiston opiskelijat, joutilaat kakarat sadepäivinä, talven ajan varastoidut sisätyöt ja inventaariot!

Juis

apulaisprofessori

you have several years of professional experience.

Suomen ensimmäisen informatiikan erikoistuneen tutkimus- ja opetusviran haltijalla epäilemättä mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaista informatiikkaa Tampereella tutkitaan ja opitaan. Informatiikan apulaisprofessorin ajankohtainen valintaprosessi on saanut opiskelijat ja Asiasanan toimittajat kyselemään, millaista informatiikkaa hakijat edustavat ja millaisia näkemyksiä heillä on alan koulutuksesta.

Väärentämätön sana on lähtöisin hakijoiden kynästä (tai koneesta) vastauksien osalta. Kysymykset puolestaan ovat Asiasanan lahjomattomien raporttereiden laatimat.

Näin puhuu yhteiskuntatieteen tohtori Kalervo Järvelin:

Työ osaavalle ihmiselle

Sinua odottaa . . .

Sinulta edellytetään ?

tottunut mies saa työtä. ?

Naispuolinen ?

22. huhtikuuta 1987

Vastaukset Asiasanan kysymyksiin

Pyydän huomaamaan, että monet kysymyksistä vaatisivat huomattavasti pitempää tarkastelua kuin mikä tässä yhteydessä on mahdollista.

Omakuvani informatiikan tutkijana - tietojenkäsittelijänä ?

Usein ihmisissä johonkin piirteeseen kiinnitetään erityistä huomiota, muiden jaadessa vähemmälle. Aina tällainen leimaava piirre ei tee oikeutta kantajalleen. Olen tutkinut mm. seuraavia asioita: yleisten kirjastojen tavoitteet ja suunnittelu, kirjastohenkilökunnan työnjako ja toimenkuvat, kirjastotiede ja informatiikka tieteenalana, tiedon tarpeet ja tiedon hankinta, tietotekniikan yhteiskunnalliset vaikutukset, kirjastoautomaatiosovellusten evaluointi, online-luettelot, ja tiedonhakijan maksujen ennustaminen. Tietojenkäsittelyopin puolella tutkimusaiheeni ovat keskittyneet tietokantojen rakenteen ja käytön kysymyksiin. On luonnollista, että vaitoskirjatutkimukseni (tiedonhakijan maksujen ennustaminen) on ollut suurin tutkimusponnistukseni. Se on tieteidenvalinen tutkimus, jossa keskeisiä tieteitä ovat kirjastotiede ja informatiikka sekä tietojenkäsittelyoppi. Tutkimuksia olen julkaissut kuitenkin kaikista mainituista aiheista, niistäkin monia ulkomailla.

(Antamani opetuksen aihepiirit eivät sisälly edelliseen)

Kirjasto- ja informaatiopalvelualan koulutuksen kehittäminen ?

Tarkastelen vain Kirjastotieteen ja informatiikan laitoksen antaman koulutuksen kehittämistä. Laitoksellamme on **kansallinen vastuu** sekä kansalaisten että tieteen ja ammatin harjoittajien 'tietohuollon' asiantuntijoiden ja tutkijoiden kouluttamisessa. Tämä koskee sekä tiedon (laajasti ymmarrettynä) valityksen, hankinnan ja käytön tutkimusta ilmiona sinänsä että tiedon valityksen, hankinnan ja käytön välineiden ja menetelmien tutkimusta. 'Tietohuollon' nähtävissä olevat kehityslinjat tulevat asettamaan voimakkaita vaatimuksia alan kotimaiselle asiantuntemukselle : sekä julkaisutoiminta että kommunikaatio muuttuvat nopeasti sekä välineidensä, menetelmiensä että käytäntöjensä osalta (esim. elektroninen julkaiseminen). Sen lisäksi, että Suomessa tulee olla kykyä käyttää näitä välineitä ja menetelmiä, valita niitä ja soveltaa niitä, myös niiden vaikutukset sekä kansalaisten elämään että tieteen ja ammatin harjoittamiseen tulee ymmärtää. Ei siis pidä kuvitella, että tarvittaisiin vain teknistä osaamista - se on tosin välttämätön perusta pyrittäessä itse ilmiöiden ymmärtämiseen.

Näiden kysymysten tutkiminen on Suomessa aivan liian vähäistä. Myöskin se opetus, joka valmistaa näiden kysymysten tutkimiseen, on aivan liian vähäistä. Korostan - meillä on kansallinen vastuu näistä kysymyksistä - kukaan muu ei niistä huolehdi. Siksi naihin kysymyksiin liittyvää opetusta tulee kehittää nopeasti.

Sen sijaan, että innokkaasti karsisin joitakin opintojaksoja koulutusohjelmastamme, mieluummin lisäisin valinnaisia opintojaksoja niin, että opiskelija voisi suuntautua tavoitteidensa mukaisesti.

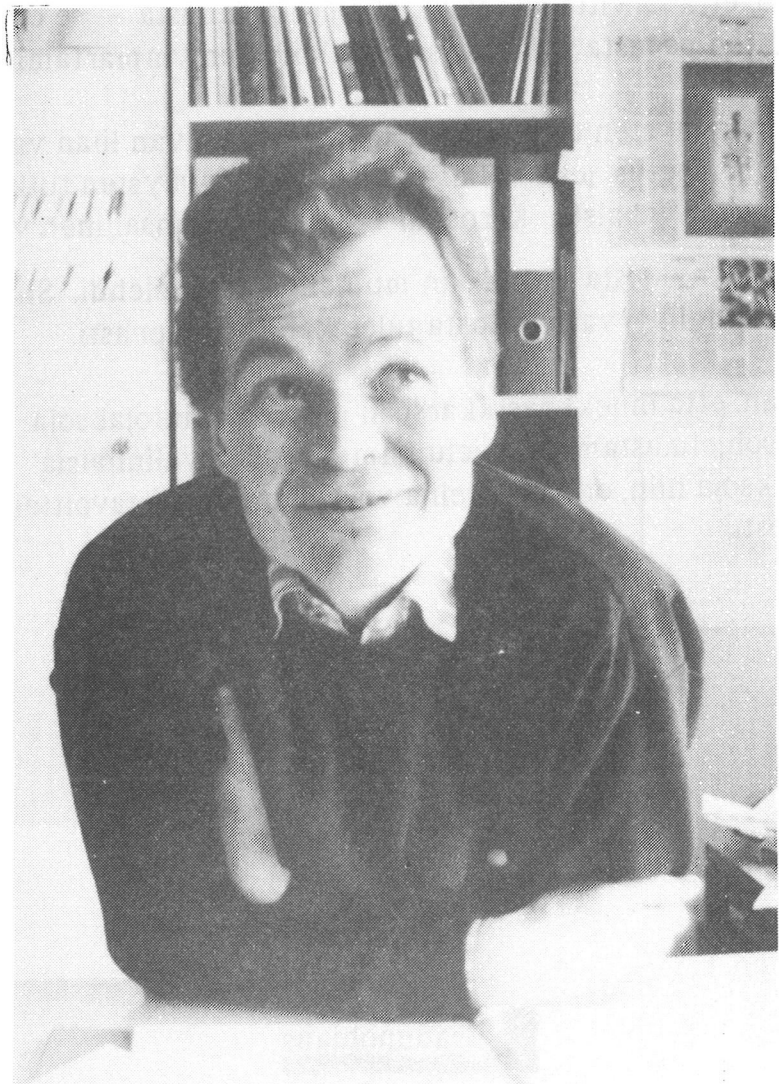
Gradunohjaus

Korostan, että gradun teko on tutkimuksen teon opettelua - se on ohjattu oppinayte. Gradun teko ei kuulu ohjaajalle. Kuitenkin hänen tulee vastata niistä ratkaisuista, joita tutkimustehtävän rajaamisessa, käsitteistössä ja menetelmissä on tehty - mikäli niistä ohjaajan kanssa on sovittu.

Yhtenäistiedenäkemystä olen edustanut jo Kirjastotieteen ja informatiikan laitoksen tutkinnonuudistustyöryhmässä (esim. Tutkinnonuudistustyöryhmän väliraportti vuodelta 1976). Tätä näkemystä vastustettiin laitoksemekin piirissä voimakkaasti vielä tämän vuosikymmenen alussa - mm. kun julkaisin Pertti Vakkarin kanssa aiheesta artikkelin (Kirjastotiede ja Informatiikka 3/1982). On mukavaa huomata, että yhtenäistiedeaajatusta tukevat nykyisin nekin, jotka sitä tuolloin vastustivat.

Informatiikan nykytila ?

Maarallinen ? Alueellinen (Suomessa ?) ? Aihepiireittäinen ?
Laadullinen ? Suhteessa muihin tieteisiin ? Menetelmallinen ?
Tavoitteellinen ? Paradigmaattinen ? Hiphei, olipa kysymys !!

Suomessa tutkimus on määrällisesti vähäistä joskin laadullisesti suurelta osalta kestävää vertailtaessa muiden maiden kanssa.

Kirjastotieteen ja informatiikan rajat ?

Rajat asetamme itse. Informatiikan osalta luonnehdin aluettamme seuraavasti :

Kirjastotiede ja informatiikka tutkii tieteellisen ja ammatillisen tiedon (laajasti ymmärrettyinä) tuotantoa, välittämistä, hankintaa ja käyttöä sekä yhteiskunnallisena ilmiönä ('hermeneuttinen intressi') että sen käytön ja hankinnan edistämiseksi ('tekninen intressi'). Tutkimuskohde ei rajaudu tallennevälineiden eikä tiedon / informaation valityks- tai hankintavälineiden mukaan.

Kirjastotieteeksi ja informatiikaksi ei voida lukea mitä tahansa tiedon valitykseen tai hankintaan liittyvää (esim. videonauhojen koodausmenetelmän tai näyttöpäätteen graafisten ominaisuuksien tutkimus - jotka kyllä *liittyvät* tiedonvalitykseen).

Elokuva graduna ?

Tutkintosaännön mukaan "tutkielman tulee osoittaa perehtyneisyyttä tutkielman aihepiiriin, tarvittavien tutkimusmenetelmien hallintaan ja valmiutta tieteelliseen ilmaisuun. Tutkielma voidaan laatia kahden tai useamman opiskelijan ryhmätyönä ...". Ryhmätyö on siis ilman muuta mahdollista (tutkintosaännössä on tosin muutamia lisaehtoja). Elokuvan osalta sanon, että periaatteeksi sopii "mikä ei ole kiellettyä, on sallittua". Tutkintosaännön ehdot tulee kuitenkin täyttää. Valmius tieteelliseen ilmaisuun -ehto lienee visainen, jos käyttää vain kuvallista ilmaisua. Uskon, että elokuva voisi muodostaa osan tutkielmasta.

Näin vastaa yhteiskuntatieteiden tohtori
Tuula H. Laaksovirta,

- 1) Millaisena informatiikan tutkijana itseäsi pidät?
(Sinua on yleisesti kuvattu lähinnä tieteen­tutkijaksi. Katsotko olevasi oikeassa lokerossa vai korostatko mieluummin jotain muuta puolta?)

Tiedon ja informaation yhteiskunnallisten ja kulttuuristen yhteyksien tutkimus on kiinnostanut minua viitisentoista vuotta ja sille työsaralle ei näytä loppua tulevan. Tarkastelutapani ja teoreettisen innoitukseni olen saanut yhteiskuntatieteistä. Niin, tieteen­­tutkijan leimahan minun otsaani usein lyödään, silloin keskustelu ei ole tapahtunut tieteen substanssista, tutkimuskohteesta ja tutkimustavasta lähtien, vaan kysymyksessä on ollut lähinnä taktiikka. Ensin on todettu, että tieteen­­tutkimus on jotain ihan muuta kuin informatiikka ja samaan hengenvetoon on todettu minun kiinnostukseni tuohon tutkimusalaan. Tosiasiassa informatiikalla ja tieteen­­tutkimuksella on iso yhteinen leikkausalue ja olen ollut kiinnostunut juuri tuosta leikkausalueesta. Tieteellistä

informaatiota ja tietoa ei voi minun mielestäni ymmärtää eikä tutkia ilman kunnollista tieteen tuntemusta. Tietees-
sähän tieteellinen tieto syntyy, vai mitä? Tieteellinen
tieto on osa tutkimusprosessia. Mitä paremmin tuntee tut-
kimusta ja tiedettä ylipäänsä, sitä paremmin minusta voi
lähestyä tuota vaikeaa tieteellisen informaation/kommu-
nikaation/tiedon problematiikkaa.

- 2) Mikä on näkemyksesi kirjastotieteestä ja informatiikasta yhtenäistieteenä ja/tai erillisinä tieteinä (tai kenties useina tutkimusaloina, jotka eivät muodosta yhtä tieteenalaa?)

Kuten vätöskirjastanikin ilmenee olen ollut yhtenäistieteen puolestapuhuja jo kauan. Nyt tänä keäänä olen vihdoinkin saanut lähelle painokuntoa tieteellistä metodia käsittelevän kirjani, jossa niinikään lähden liikkeelle yhtenäistiedekäsityksestä. Niin kirjastotiede kuin informatiikkakin voi suuntautua omalla spesifillä tavallaan tämän yhtenäistieteen sisällä. Mutta enemmän kuin näiden suuntausten erot minua tällä hetkellä kiinnostaa yhtäläisyydet eli ne alueet, jotka ovat tämän yhtenäistieteen ydinalueita.

- 3) Millainen informatiikan tutkimuksen nykytila on sinun mieles-täsi?

Informatiikassa on tapahtumassa 70- ja 80-lukujen uuden teknologian taivastelun jälkeen paluuta peruskysymyksiin. Tällaisia peruskysymyksiä mm. sellaiset asiat kuin kenellä on paljon valtaa ja vähän tietoa tai kenellä on paljon tietoa ja vähän valtaa. Ts. kenellä on tietoyheiskunnan tiedot ja keillä on edessään tieson muurit. Tällä hetkellä on jo kova tarve ymmärtää, mitä muutoksia ns. tieto on yhteiskunnassa ja kulttuurissa aiheuttanut, onko taannuttu vai edistytty. Ja ennen kaikkea, mihin tulisi tietoa käsittelevien ammattien identifioitua, mistä ne ammentavat työn sisällön 1990-luvulla?

- 4) Missä ovat kirjastotieteen ja informatiikan rajat? Kirjaston tehtäväkenttä on laajenemassa esim. uusien aineistojen (video, atk-sovellutukset) myötä - näkyykö sama kehitys alan tutkimuksessa? Voidaanko kirjastotieteeksi ja informatiikaksi lukea mitä tahansa, joka liittyy tiedonvälitykseen?

Kuten totesin tällä hetkellä munua kiinnostaa enemmän yhteiset alueet kuin rajat. Yhteiseltä alueelta löytyy se ydin, jonka kautta tämä tiede voisi kehittyä. Itseasiassa nuo rajat ovat aika selvät, niitähän on etsitty ja läydetty muutama vuosikymmen. Uutta kehitystä voisi tapahtua uuden jäsentämisen kautta, lähtien yhtenäis-tiedeajattelusta. Tässä siis puhun ennenkaikkeaa tieteen kehityksestä en niinkään ammattialueiden kehittämistä. Tieteen ja ammattikäytännön suhde on oma ongelma-alueensa.

- 5) Mihin suuntaan haluaisit kehittää kirjasto- ja informaatio-palvelualan koulutusta (mitä pois, mitä tilalle; millaisiin tehtäviin koulutuksen tulisi antaa valmiudet)?

Laitoksen tutkimustoiminnan kehittämissuunnitelmassa on itseasiassa otettu kantaa myös koulutukseen. minusta siinä esitetty suunta on hyvä. Peruskoulutuksen tulisi mahdollistaa työvoiman joustava liikkuminen koko sektorilla. Hyvän peruskoulutuksen jälkeen työntekijällä (kirjastonhoitajalla/informaatikolla) tulisi olla mahdollisuus valita omien taipumustensa mukaisesti työskentely yleisessä/tieteellisessä/informaatiopalvelussa. Täydennys- ja jatkokoulutuksella tulisi huolehtia sitten sekä erikoistuminen että ajantasalla pysyminen.

Suurimpana ongelman alan koulutuksessa pidän tällä hetkellä täydennys- ja jatkokoulutusta. Peruskoulutushan on nyt vakiinnutettu yliopistolliseksi koulutukseksi, mutta mitä sen jälkeen? Ja toisaalta ammattikäytännössä olevien ihmisten peruskoulutus saattaa olla hyvinkin erilainen kuin valmistuvien peruskoulutus. Siitä aiheutuu vääjäämättä ristiriitoja. Tietysti ristiriidat voivat olla hyvinkin hedelmällisiä uudelle kehitykselle mutta ne voivat myös estää kehitystä.

Tällä hetkellä suunnittelen koko kirjasto- ja informaatio- palvelualan atk-täydennyskoulutuksen aloittamista vuonna 1988. Siinä yhteydessä joudun varmasti paljon pohtimaan erilaisen peruskoulutuksen valmiuksia ja toisaalta eri työtehtävien sisältöä. Ehkä vuonna 1989 kannattaisi taas keskustella näistä samoista aiheista uusien kokemusten pohjalta.

- 6) Mitä korostat gradunohjauksessa? (Mikä on ohjaajan vastuu, mitä valmiuksia opiskelijalla on oltava?)

Ajattelua, kriittistä ajattelua.

Opiskelijan kasvamista kyseleväksi ja epäileväksi ihmiseksi. Gradun tekeminen on henkilökohtainen vierailu tieteen maailmaan, joten gradun tekemisen prosessissa tulisi tieteen ajattelun ja tieteen ja tutkimuksen maailman aucta opiskelijalle niin, että hän oppii tarkastelemaan myös tutkimusta ja tutkijoita kriittisesti ja luottaen omaan arvioon. Ohjaajan vastuu on olla johdattajana ja tutkijana opiskelijan omiin oivalluksiin. Opiskelijalla tulee olla itsenäisen ajattelun ja sitkeän työn valmiudet. Gradun voi tehdä avain graduntekijä itse.

7) Voiko gradun mielestäsi tehdä jollakin tavallisesta poikkeavalla tavalla, esim. ryhmässä, elokuvana?

Minusta gradun muoto on sivuseikka. Valitettavasti kaikenkarvaiset pykälät tekevät uusien muotojen etsimisen hankalaksi. Jos ohjaajan ja graduntekijän suhde on kiinteä ei esim. ryhmämuotoisten gradujen arvostelu luultavasti olisi suurikaan ongelma. Eri asia sitten on, että ohjaajilla on ohjattavanaan liian paljon töitä. Se on opettajien suunnasta suurin 'gradu-ongelma' tällä hetkellä. Ainakin itse koin jatkuvaa onnetonta oloa siitä, etten millään ehtinyt paneutua kunnolla tai edes puolikunnolla kolmeenkymmeneen samaan aikaan tekeillä olevaan työhön.

Kysymykset laati Riitta Kärki ja Päivikki Karhula

Fig. 211. Hungarian hero fights a twelve-headed dragon. A design from a swineherd's horn. Tolna County. 19th century

UDK MUAILMALLA

UDK reissaili kevätretkueena Turussa ja Salossa 27.3. Ensin teimme vastavierailun Folkvetin, Åbo Akademin kirjastotieteen ja informaatiikan opiskelijoiden luokse, sen jälkeen teimme perusteellisen tutkimusmatkan yliopiston kirjaston syövereihin. Viimeisenä kohteena oli Salon upouusi kaupunginkirjasto.

FOLKVET

Turkulaisten opiskelijoiden tapaaminen jäi pikaiseksi, koska samaan aikaan sattui olemaan tenttipäivä. Aloitimme katselemalla opiskelijoiden tekemää käyttäjäkoulutusvideota. Ideana loistava, miksi ei hyödyntäisi tekniikkaa, jos se tarkoittaa palvelee.

Pikatreffeillä saimme myös pikakurssin biblioteksvetenskapin opiskelusta Turussa. Tietoisuus toinen toisistamme osoittautui peräti vähäiseksi. Muille tietämättömille voin valistaa, että opetus aloitettiin 1974 yhden assistenttuurin voimin. Opetus oli alisteista Tampereelle ja tuntiopettajilla oli merkittävä osuus, niinkuin yhä. 1982 saatiin ensimmäinen professori, joka mahdollisti pääaineopiskelun. 1985 mahdollistuivat syventävät opinnot. Tähän mennessä on valmistunut 2

sivulaudaturia, mutta lähiaikoina on valmistumassa myös ensimmäiset pääainelaudaturit.

Laitoksen henkilökunta on edelleen vähälukuista, mutta resurssit ovat paranemassa.

Vuosittain laitokselle otetaan 15 pääaineopiskelijaa paperien perusteella, 5 sivuaineilijaa, joilla on -yllätys, yllätyspääsykoe. Näiden lisäksi otetaan 2-3 ylimääräistä opiskelijaa, joilta edellytetään aikaisempaa tutkintoa. Suomenkielisten kiintiö koko yliopistossa on 25%.

Opiskelijoiden aineyhdistys Folkvet on perustettu 1983.

Alun aktiivisuus on nyt ollut vähentymässä, pieni yhteisö, Turun yliopiston järjestöt ja muut järjestöt verottavat toiminnan tehokkuutta.

ÅAB-finlandssvensknational
bibliotek

Åbo Akademin kirjastoon tutustuminen merkitsi toiseen kieleen ja kulttuuriin siirtymistä. ÅAB on yksi suomenruotsalaisten viimeisiä kulttuurilinnakkeita ja siitä myös huolehditaan, että tehtävä toteutuu.

Åbo Akademi on perustettu 1918, samana vuonna perustettiin myös sen kirjasto. ÅA oli vuoteen 1950 täysin yksityinen, 1950 se sai valtionhallinnon ja 1981 se siirtyi valtion omistukseen. ÅA:n ja kirjaston historia näkyy tämän päivän toiminnassakin.

Kirjaston toiminta on kauan ollut riippuvainen lahjoituksista (käyttövarat, kalusteet, aineisto). Siten 60-luvun rakennuksessa on monissa tiloissa 1800-luvun kalusteita. Aineiston kannalta ovat erikoisimpia käsikirjoituskokoelma, joita ovat lahjoitelleet kansalaiset, yritykset ja yhdistykset, uniikit tieteelliset julkaisut ja kuvakokoelmat.

Kirjaston erityistehtävä on ylläpitää täydellistä suomenruotsalaisten painotuotteiden kokoelmaa. Kirjastolla on vapaakapaleoikeus, joka tuottaa kirjastolle aineistoa metri/päivä.

Kirjastotieteen suojeluspyhimys

Kirjasin ylös erikoisuuksia, jotka saivat meidät ihmettelemään, kiinnostumaan tai ajattelemaan.

Kirjastossa ei ole avohyllykokoelmia käsikirjastoa lukuunottamatta. Neuvonta ja informaatiopalvelu ovat tuntemattomia palvelumuotoja. Lainaustomisto huolehtii näistä osittain.

Avohyllyt eivät olisi mahdollisiaakaan tilanpuutteen vuoksi, muttei nykyistä käytäntöä ole asetettukaan kyseenalaiseksi sinänsä.

Lainaustoiminta on hyvin liberaalia, esim vapaakappalekokoelmasta lainataan, opetusministeriön ohjeen mukaisesti, aina mikäli kappaleita on enemmän kuin yksi.

Luettelointiosasto luokittaa aineiston ja he myös päivystävät lainaustoimistossa. Kirjaston resurssipulassa suurin vajaus on henkilökunnassa. Virkojen saantiin vaikuttaa opiskelijoiden lukumäärä eikä kirjaston toiminta.

Perinpohjaosen tutustumiskierrokseen kului aikaa yli 2 tuntia, joten vapaaksi varattu aika supistui useimmilla ruokailuun ja tuomiokirkkokierrokseen. Oli kiire kolmanteen kohtauspaikkaan.

Hilikka Crava

Salon uusi uljas kirjastotalo on sisäänajettu ja ensimmäiset kokemukset hankittu. Kirjastonjohtaja Hilikka Cravan kertomukset sen suunnitteluvaiheista ja johtoajatuksista olivat mielenkiintoisia ja poikkesivat paljonkin esim. Metson toteuttamiskuvioista ja antavat hyviä vertailukohteita toinen toisilleen.

Salon kaupunginkirjasto on kaupunginarkkitehdin suunnittelema, mikä mahdollisti tiiviin yhteistyön kirjastonhoitajien kanssa. Suunnittelun lähtökohdana oli kirjaston toiminnallinen perusta. Suunnittelussa on oivallisesti vältetty maneerimaisia ajatustapoja, joita helposti kehittyy kirjaston ammatikunnan sisällä, mutta joilla ei ole vastaavuutta käyttäjien ajatusmalleissa.

Pyrkimyksenä on ollut tehdä kirjastosta helpostilähestyttävä, alentaa kynnystä palvelujen ja tarvitsijoiden välillä. Näkemykset kirjaston funktiosta on siirretty arkkitehtuuriin ja lyhyen tutustumisen jälkeen peräti onnistuneesti. Kirjastoa

ei ole suunniteltu monitoimitaloksi vaan kirjastopalvelujen tarjoajaksi. Sieltä puuttuvat myös "löhöpaikat", luku-, selailu- ja aineistoontutustumispaikkoja toki on.

Kirjasto on ajateltu kokonaisuutena, jossa eri toiminnot erotuvat alueina muttei keinotekoisin, usein asiakaskielteisinä, osastoina. Opasteet viittaavat aineistoon ei osastoon ja eri palvelupisteet ovat niin lähellä toisiaan, ettei asiakkaan

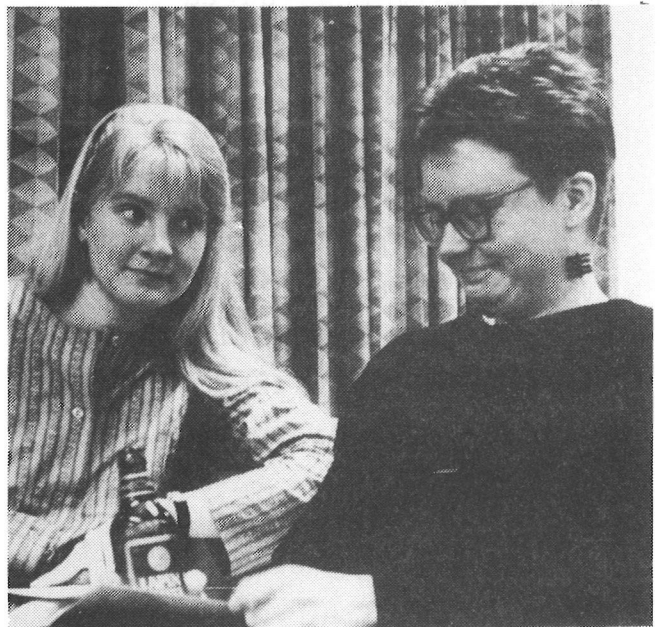
Aineiston käytön ajatuksena ovat olleet avoimuus ja luottamus, siksi esim. lehti- ja kirjavarastot ovat asiakkaille avoinna ja äänentoistolaitteet asiakkaiden itsensä käytettävissä.

Sisääntulossa itsessään on selvälainen olemus, että kirjastonhoitajan kotkan katse ei ole ensimmäisenä vastassa, on tilaa asettua taloksi ja aineiston sijoittelu suo rauhallisia tiloja valinnan tekemiseksi. Markkinamarketmaisuus on vältetty hyvin. Rakennuksessa tuntee heti olevansa kirjastossa.

Tähän mennessä on huomattu yksi suunnitteluvirhe. Se syntyi liian lähekkäisistä lehtihyllyköistä, ei oltu huomioitu ihmisten tapaa seistä lehtihyllyillä ja selaila lehtiä. Antaa mielestäni hyvän esimerkin siitä, miten tärkeätä on lähestyä suunnittelukohdetta usealta kantilta. Se vaatii kirjastonhoitajan ammattitaitoa ja eri toimintojen tarkkaa punnintaa.

Oivallisia yksityiskohtia olivat myös yhteiset sisätyötilat. Näin vältetään vieraantuneisuutta ja klikkiytymistä. Mainion ilmentymän tämä saa mm. kahvihuoneen kalustuksessa, yksi ainoa iso pöytä monen pienen sijaan pakottaa yhtenäisyyteen ja kanssakäymiseen. Varsinaisen innovaatio on myös lastenhoitopöytä WC-tiloissa. Kaiken kaikkiaan saimme useamman opintoviikon (?) verran tietoa kirjastosuunnittelusta.

TL

Opiskelevat opiskelijat

Sosiaalinen kirjelaatikko

Maassamme on viime aikoi-
na käyty vilkasta keskuste-
lua siitä, että tänne olisi
perustettava erityinen van-
keinhoidon oppituoli. Idea
on hyvä ja ihmetellä täytyy
mikseivät Attilan viidennen
kerroksen laitokset ole otta-
neet asiaan mitään kantaa.
Sillä onhan selvää, että
ainoa oikea oppituolin si-
joituspaikka on nimenomaan
Attilan viides kerros!!!

Perusteluina seuraavaa:
Mikä olisi sopivampi kump-
pani vankeinhoitotieteelle
kuin kirjastonhoitotiede?
Lisäksi kirjastonhoitotie-
teeseen saataisiin har-
taasti kaivattua uutta meto-
dologista harjaannusta,
kun vankeinhoitotieteen
mukana kokeellisen tutkimus-
menetelmän käyttö tulisi
entistä helpommaksi. Psyko-
logian laitos ja kirjasto-
tieteen ja informatiikan
laitos voisivat tehdä tässä
loistavaa yhteistyötä!!!!

Nimimerkki: Positivismi
kunniaan!!

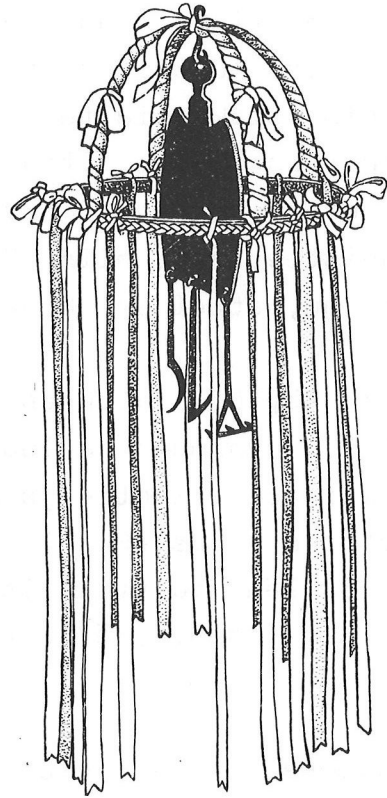

Fig. 216. Hanging decoration to
symbolize the company of unmarried
young men.

UUTINEN:

JÄRVELINILLE VÄITÖSKIRJA- PALKINTO

(Treen yliopiston uutiset 14/
1987) Laitoksemme vt. apul.
professori Kalervo Järvelin
on saanut Tietotekniikan tut-
kimussäätiön jakaman palkinnon,
10 000 mk, vuoden 1986 par-
haasta tietojenkäsittely-
tieteen alaan kuuluvasta
väitöskirjasta.

Järvelinin väitöskirja User
Charge Estimation in Numerical
Online Databases valittiin
kahdeksan väitöskirjanjoukosta.
Perusteluina todettiin, että
väitöskirjassa on " selkeän
ongelmanasettelun pohjalta
käsitelty ansiokkaasti kahden
tieteenalan välissä olevaa
aihetta, ja saatu tuloksia,
jotka ovat välittömästi käy-
tännössä hyödynnettäviä".

TULOSSA:

KIRJA ESINEENÄ JA AJATUSTEN KANTAJANA

Kirjastotieteen ja informatiikan yhdistyksen avoin tutkimussemin-
naari Tampereella 15. - 16.5.1987 Uuden pääkirjaston ls.5

Käsiteltäviä aiheita ovat mm.:

Kirja 500 vuotta - entä tulevaisuus? (Maaria Linko)
Kustannustoiminnan ja kirjan aseman muutoksia (Kai Ekholm,
Heikki Marjomäki)
Lastenkirjakokoelmat kirjastossa ja kirjatuotannon rakenne
(Leena Teinilä)
Kirjan tutkimisen metodologisia kysymyksiä (Martin Kusch,
Sari Erola)

Katso tarkemmin laitoksen ilm.taululta, lisätietoja saa Maria
Forsmanilta 931 - 156 438 (työ)!

TERVETULOA!!!

HARJOITTELU SPECIAL

Se on taas tänä kesänä edessä monella k&i-alan opiskelijalla. Harjoittelu nimittäin. Odotuksia ja epäilyksiä pyörii päässä. Merkittävin kokemus harjoittelu on niille, joille se on samalla ensimmäinen kirjastotyöpaikka.

Vanhoille opiskelijoille sana harjoittelu tuo mieleen kauniisti kellastuneita muistoja, muitakin kuin harjoitteluraportin. Kuka muovitti kirjoja nuppineula toisessa kädessä. Kuka pääsi kahville "big bossin" kanssa.

Harjoittelu on vallan tärkeä osa opiskelua. Nuo kolme kuka-kautta voi käyttää monella tavalla: tehokkaasti etsivällä ja kyselevällä mielellä tai enempiä ajattelematta. Paitsi omasta itsestä harjoittelun onnistuminen riippuu tietysti harjoittelukirjastosta ja laitoksen harjoittelulle asettamista vaatimuksista.

Harjoittelua niin kuin muitakin opintokokonaisuuksia pitää kehittää. Sama vanha osastokierros ei välttämättä tyydytä vuosikymmeniä.

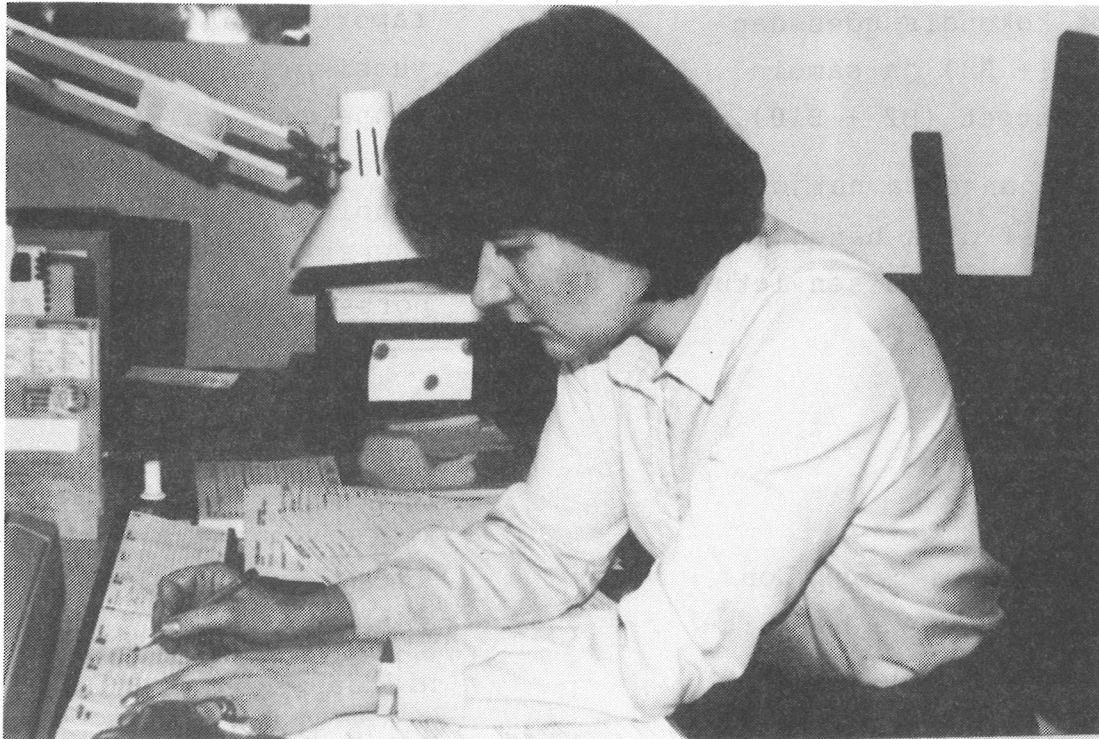
Kaikista näistä näkökulmista Asiasana halusi lähestyä aihetta harjoittelu. Siksi haastattelimme harjoittelusta vastaavaa opettajaa laitoksella (kevääseen -87 asti vastaavaa) ja toisaalla harjoittelusta vastaavaa kirjastonhoitajaa. Siksi myös pyysimme kommenttikirjoitukset kahdelta harjoittelun suorittaneelta opiskelijalta: toinen on suorittanut harjoittelun tieteellisessä kirjastossa ja toinen yleisessä kirjastossa.

EPO

L Ä M P Ö I S T Ä

H A R J O I T T E L U K E S Ä Ä !

KIRJASTONHOITAJA MAIJA IKONEN: HARJOITTELUA VOISI KEHITTÄÄ

Tampereen yliopiston kirjastossa harjoitteluasioita hoitaa kirjastonhoitaja Maija Ikonen, on hoitanut jo v:sta 1983. Kävin kysymässä hänen mielteitään kirjastoharjoittelusta ja meistä harjoittelijoista.

Tampereen yliopiston kirjastoon otetaan vuosittain 4-5 harjoittelijaa. Se on siitä erikoinen kirjasto, että harjoittelu pyritään hoitamaan muulloin kuin kesällä, mieluiten 1.1 - 30.4 tai 1.9 - 31.12. Kesä ei ole harjoittelulle parasta aikaa, Maija Ikonen toteaa. Silloin kirjaston toiminta on hiljaisimmillaan ja toisaalta taas vakinainen henkilökunta lomailee eikä voi opastaa harjoittelijoita.

MITÄ PITÄÄ TIETÄÄ JO ENNEN HARJOITTELUA

Maija Ikonen suosittelee lämpimästi, että harjoittelijat olisivat suorittaneet luotteloinnin ja luokituksen opinnot kokonaisuudessaan (B3 + B6 + B8) ja samoin tiedonlähteet (B2 + B10).

Sopivin ajankohta harjoittelulle voisi olla hänen mielestään tuossa toisen lukuvuoden jälkeen.

Yliopiston kirjastossa on hyvä, mutta rankka harjoitteluo-
hjelma, Maija Ikonen luonnehtii. Harjoittelu alkaa noin viikon perehdyttäm-
isjaksolla. Sen jälkeen seurataan kirjan kul-
kua jonkin aikaa: hankinnasta luottelointiin ja luokituk-
seen. Varsin pian harjoittelija pääsee myös päivystäm-
ään. Yleisön palvelu liittyy kiinteästi kaikkeen mitä kirjastossa tehdään, siksi sitä on harjoittelussa mukana pitkin matkaa, Maija Ikonen perustelee.

HARJOITTELURAPORTTIIN KOMPASTUTAAN

Harjoitteluraportti tuntuu olevan viimeinen kompastus-
kivi opiskelijoille, Maija Ikonen murehtii. Monille raportti jää roikkumaan jopa vuosiksi. - Miettikää raport-
tinne aihe valmiiksi jo ennen harjoittelua, Maija Ikonen kehoittaa. Siten voitte hyö-
dyntää eri työtehtäviä ra-
porttia varten.

KEHITTYVÄ HARJOITTELU

Miten harjoittelua voisi ke-
hittää -kysymys kirvoittaa Maija Ikoselta paljon ajatuk-
sia. Tällä hetkellä harjoit-
telu on aika rankka putki osastolta toiselle. Sen rin-
nalle voisi Maija Ikonen mie-
lestä luoda vaihtoehtoista harjoittelua: kevennettyä,
erikoistunutta. Se voisi olla esim. perehtymistä johonkin osastoon tarkemmin kuin mui-
hin. Silloin harjoittelija ehtisi kokea edes vähän aikaa osaavansa jotain eikä jou-
tuisi koko ajan uusien haas-
teiden eteen.

Yhdessä k&i-laitoksen ja muiden harjoittelusta vastaavien kirjastonhoitajien kanssa olisi mielekästä kokoontua pohtimaan harjoittelua, toivoo Maija Ikonen. Viimeisestä kokoontumisesta on aikaa jo kolme vuotta ja opintovaatimuksetkin ovat muuttuneet sinä aikana. Terveisiä laitokselle siis!

MUN TEKIS MIELI...

Kysyn miten yliopiston kirjastossa suhtaudutaan harjoitteliijaan, joka esittää omia toivomuksia esim. eri työtehtävien painottumisesta. Saan vastaukseksi naurahduksen. Kovin moni ei ilmeisesti esitä omia ehdotuksia. Vähän miettimällä Maija Ikonen muistaa kuitenkin tytön, joka halusi nimenomaan lääketieteelliseen osastokirjastoon ja myös pääsi sinne osaksi harjoitteluaikaa. Normaalisti harjoitteluun sisältyy vain lyhyehköt vierailut osastokirjastoissa: Pyynikillä, kurssikirjastossa ja lääketieteellisessä osastokirjastossa.

Kyllä omia toivomuksia saa esittää, vakuuttaa Maija Ikonen, mutta silloin täytyy olla valmis luopumaan jostain varsinaiseen harjoitteluun liittyvästä, sillä ohjelmaa on valmistettu todella koko kolmen kuukauden ajaksi.

KESÄTYÖNTEKIJÄ = HARJOITTELIJA?

Yliopiston kirjasto saa määrärahat varsinaisia kirjastoharjoittelijoita varten yliopistolta. Tai ainakin on saanut tähän mennessä. Tänä vuonna harjoitteluasioita hämmentää opetusministeriön uusi kesätyöntekijä (valtion hallinnon harjoittelija -käytäntö. Valtion hallinnon kesätyöpaikat jaetaan yliopiston eri laitosten kautta ja etupäässä niille opiskelijoille, jotka eivät vielä ole suorittaneet pakollista harjoittelua. Tampereen yliopiston kirjasto sai opetusministeriöltä määrärahaa 12:ta kesäharjoittelijaa varten.

Melkoinen tilanne, sanoo Maija Ikonen ja hymyilee. - Emme pääsisi täältä lomalle ollenkaan, jos ottaisimme 12 varsinaista harjoittelijaa. Niinpä nyt noista 12:sta vain yksi on oikeasti harjoittelija ja loput 11 ovat kesätyöntekijöitä harjoittelijan nimellä ja palkalla.

Syksyllä on varmaan aihetta pohtia, mitä kaikkea uusi valtion harjoittelusysteemi tuo mukanaan. Ainakin valintaprosessi tuntuu turhan monimutkaiselta.

EPO

HARJOITTELUA ATTISSA

Monen mielestä tuntuu varmaan tylsämieliseltä mennä harjoittelemaan Attilaan. Siinä kirjastossahan saa muutenkin notkia ihan tarpeeksi harjoitustehtäviä ja ryhmätöitä suorittamassa. Itselleni oli ainakin yllätys että Attilaan pääsi suhteellisen helposti, vaikka harjoittelupaikoista muuten täällä Tampereen seudulla on tunnetusti pulaa.

Ainakin huomasin sen, että kirjasto on sen verran monimutkainen systeemi, ettei käyttäjä - olkoon sitten vaikka kuinka "asiantunteva" käyttäjä - koskaan tunne sitä tarpeeksi hyvin. Oikeastaan vasta nyt kun olen ollut työssä Attilassa, osaan arvostaa hienosti suunniteltua lainaussysteemiä, kuittien täyttöä, erilaisia kortistojia: systemaattisia, aakkosellisia, acme-kortistoa jne. Tarkoitan täällä vain sitä, että käyttäjä ja työntekijä suhtautuvat kirjastoon ja siellä oleviin ihmisiin eritavalla ja sen huomaa vasta silloin todella, kun on ensin itse ollut pelkkä asiakas ja sitten työntekijä.

Odotukset harjoittelun suhteen täyttyivät ja osa meni ylikin. Me harjoittelijat olimme todellinen opiskelijatiimi, jolle oli laadittu laadukas ja kaikenkattava ohjelma, jonka läpikäytyään tunsii todella oppineensa jotakin. Me emme olleet mitään ylimääräistä työvoimaa, jota olisi käytetty hyväksi -siihen tarkoitukseen Attilassa on tuntityöntekijöitä. Ainoa puute oli ehkä se, että meidän mielipiteillemme tai ehdotuksillemme ei oikein löytynyt kuuntelijoita. Kaikilla oli liian kiire.

En tiedä, missä opintojen vaiheessa olisi parasta mennä harjoittelemaan, mutta itse huomasin, ettei kirjastotieteen opinnoista kyllä paljon saa irti, jos ei ole koskaan ollut töissä kirjastossa. Se, mikä luettelointisääntöjen tai luokituskaavojen opiskelussa oli tuntunut raivostuttavan abstraktilta sai luonnollisen selityksen, kun pääsi kokeilemaan käytännön työssä, miten kaikki toimii.

Merja Rostila

*****

UDK ry:n julkaisusarja on kasvanut yhdellä julkaisulla!

UDK RY:n JULKAISUSARJA N:O 15

Juha Hakala

DOKUMENTAATIOKIELTEN JA TIEDONHAKUJÄRJESTELMIEN
EVALUOINTITUTKIMUKSEN EDISTYMISESTÄ

Cranfield 1 -projektin (1957 - 1962) analyysi

Julkaisua voi ostaa opintoneuvonnasta tai tilata

UDK ry. / Kirjastotieteen ja informatiikan laitos
PL 607
33101 TAMPERE

HINTA 50 markkaa
jäsenet 35 markkaa

HARJOITTELUA HELSINGISSÄ

Harjoittelin Helsingin kaupunginkirjastossa kesällä 1985, takanani vuosi kirjastotieteen opintoja. Harjoittelu oli ensimmäinen kosketukseni varsinaiseen kirjastotyöhön, joten päällimmäisenä odotuksissani oli halu nähdä, mitä kaikkea käytännön työ pitää sisällään ja kannattiko alanvaihdos verokarhusta kirjastonhoitajaksi.

"TYÖLTÄ SE EI TUNTUNUT"

Olen ehkä jäävi sanomaan kostautuiko kokemattomuuteni harjoittelun tarkoitusperien toteutumisessa, mutta nautin melkein joka hetkestä. Työnteolta se ei tuntunut, mitä nyt kokeili jotain hommaa jonkin aikaa, ja sitten siirryttiinkin jo seuraavaan työvaiheeseen.

Kaikki tapaamani ihmiset selittivät miltei haltioituneen innokkaasti (ihan totta) tehtävistään ja vastasivat mielihyvin jokaisen esittämäni tyhmimpäänkin kysymykseen ja näkivät vaivaa asioiden selvittämiseksi. Pääsin tutustumaan läheltä moniin sellaisiin toimintoihin ja paikkoihin, joihin tuskin koskaan enää on suurempia mahdollisuuksia tutustua - kuten istumaan kahvilla ex-kirjastonjohtaja Sven Hirnin kanssa ja menemään kiertokäynnille Nikkilän mielisairaalan osastoille.

MONIPUOLINEN OHJELMA

Kahdentoista viikon harjoitteluojelmaan oli todella ympätty kaikki mahdolliset Helsingin kaupunginkirjaston toimintamuodot: Puotinharjun sivukirjasto monitoimitalossa, kirjastoauto-osasto, Kallion lastenosasto, Töölön musiikki-osasto, laitoskirjastot (Meilahti, Nikkilä), pääkirjaston aikuistenosasto, hankinta- ja luettelointiosasto, keskuskirjasto ja hallinto-osasto. Osallistuin eri tasojen kirjavaltakokouksiin, räpytteilin tehokirjoitinta, kärräsin rakkausromaaneja odottaville riskisynnyttäjille, liimailin kirjantaskuja, etsin inuitin kielen oppikirjaa keskuskirjaston kymmenistä mikroluetteloista sekä kuuntelin ja haastattelin lukuisia työntekijöitä talousjohtajasta isännöitsijään.

KORVANA OLEMISEN TAITO

Huomattava osuus harjoittelusta oli todellakin pelkänä korvana olemista, mikä oli paitsi mielenkiintoista myös raskasta. Usein oli melkoinen kiire kahlata asiat läpi eikä ehtinyt kokeilla työtä käytännössä. Harjoittelun perusteella ei siis voi sanoa hallitsevansa paljoakaan käytännön työskentelestä, mutta hyvän kokonaiskuvan se alasta antaa.

Ritva Niemeläinen

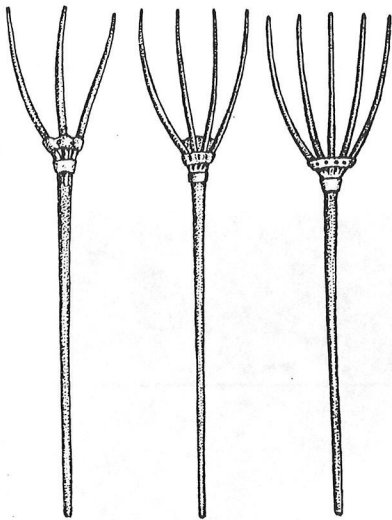

Fig. 78. Wooden forks with split spikes prongs or tines. 1. Szegvár, Csongrád County, 1896. 2. Kémér, former Szilágy County, 1942. 3. Dobox, Békés county, 1934

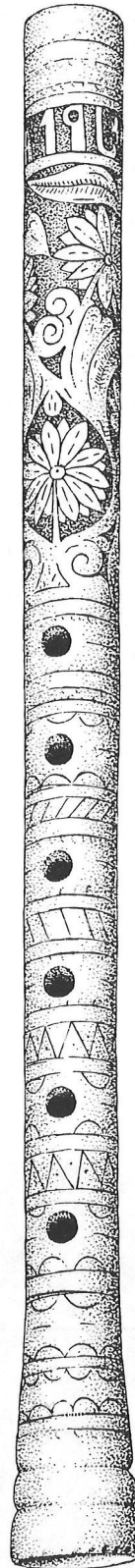

Fig. 201. Flute. Somogy County

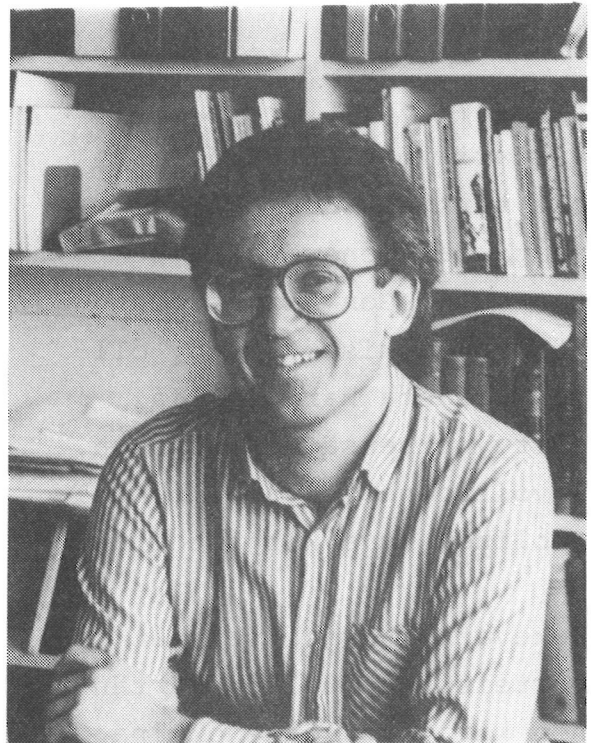
VT. APUL. PROFESSORI PERTTI VAKKARI: SYVENTÄVIIN OMA HARJOITTELU

HARJOITTELIJA NÄKEE KOKONAISUUDEN

Vt. apul.prof. Pertti Vak-
kari toimi pitkään k & i -
laitoksella harjoittelusta
vastaavana assistenttina.
Asiasana kävi kysymässä
häneltä harjoitteluasiois-
ta.

Missä vaiheessa opintoja
olisi mielekkäintä harjoi-
tella?

Vaikka ehdoton minimi har-
joittelulle on opintojako-
jen B 1 - B 5 suorittaminen,
on laitoksella pohdittu Vak-
karin mukaan, että menemällä
myöhemmin harjoittelemaan
opiskelija voisi saada har-
joitteluajastaan enemmän
irti ja pystyisi soveltamaan
saamaansa opetusta käytän-
nön työssä.

Harjoittelua ei kuitenkaan
haluta virallisesti siirtää
myöhemmäksi, koska Vakka-
rin mielestä näin tulisi
opiskelujen etenemiselle
rakenteellisia esteitä -
opintojen eteneminen hidas-
tuisi. Mielekkäin vaihe har-
joittelujaksolle vaihtelee,
koska opiskelijat ovat
joukkona niin heterogee-
nisiä.

Olisiko syytä olla varma siitä, suuntautuuko tieteellisiin vai yleisiin kirjastoihin ennen kuin lähtee harjoittelemaan?

Vakkarin mukaan tämä ei ole tärkeää. Jos opiskelija tietää menevänsä tietäntyyppiseen kirjastoon töihin valmistuttuaan, olisi viisasta harjoitella erityyppisessä kirjastossa. Tavoitteena voisi olla monipuolinen kuva kirjastosta.

Kokevatko harjoittelijat raporteista päätellen käytännön kirjastotyön shokkina tai erilaisena kuin odotukset ovat olleet? Käytännön työelämä väittää vastavalmistuneiden kirjastonhoitajien olevan tietämättömiä tai yllättyneitä työelämän realiteeteista.

Jossain määrin voisi raporteista päätellen voivan näin käydä, mutta Vakkarin mukaan kokemukset vaihtelevat kahteen suuntaan.

Toisaalta harjoittelu koetaan myönteisenä kokemuksena, joka auttaa näkemään kirjastotyön

kokonaisuutena. Opiskelija pääsee kiinni siihen, mitä työ todella on. Negatiivista palautetta tulee toisaalta Vakkarin mielestä vähemmän - se kohdistuu työn eri osiin ja rutiineihin.

HARJOITTELUN KEHITYSNÄKYMIÄ

Onko suunnitelmia harjoittelun kehittämiseksi?
Mihin suuntaan?

Harjoittelun kehittämisestä on puhuttu, mm. ajatus harjoittelun siirtämisestä opintojen myöhempään vaiheeseen. Tähän Vakkarin mielestä tuskin kuitenkaan ryhdytään.

Toinen keskustelunaihe on ollut harjoittelun porrastaminen kahteen jaksoon, jolloin osa harjoittelusta olisi syventävissä opinnoissa. Syventävien harjoittelu voisi Vakkarin mielestä olla erilaista projekti- ja selvitystyötä.

Ongelmia muodostuisi harjoittelun jakamisesta kahdelle alueella: toisaalta harjoitteluaika, joka on 12 viikkoa,

ei oikein puolitetuna riitä kehittämisen- ja selvitystehtävien tekemiseen. Toisaalta harjoittelukirjastojen taloudelliset ja henkilökuntaresurssit eivät tahdo riittää ylimääräiseen ohjaustyöhön. Yleiset kirjastot joutuvat nimittäin maksamaan itse harjoittelun kustannukset, esim. harjoittelunohjaaja ei saa yleisessä kirjastossa ohjaamisesta mitään erillistä korvausta. Työ tehdään oman toimen ohella.

Tampereen yliopiston budjettiin on yritetty jo pitkään saada harjoittelunohjaajille ohjaamisesta jonkinlaista korvausta, mutta kirjastotieteen ja informaatiikan laitoksen aloite ei ole ottanut vielä tuulta purjeisiin.

TÄYTTÄÄKÖ HARJOITTELU KAIKKIEN ODOTUKSET

Täyttääkö harjoittelu raporttien perusteella opiskelijoiden odotukset?

Kyllä täyttää, vastaa Pertti Vakkari. Harjoitteluohjelmia laadittaessa kirjastoilla on kunnianhimoa ja kokemustakin harjoittelun järjestämisestä on karttunut.

Raporteissa tuodaan usein esiin, että harjoittelupalkassa saa tehdä asioita, joista on itse kiinnostunut. Työ koetaan innostavana ja väki kirjastoissa on muutoksenhaluista.

Kritiikki kohdistuu Vakkarin mukaan liialliseen rutiinistyöhön ja tiukkaan työnjakoon, mutta muutositteat ovat usein opiskelijoilla ristiriitaisia.

Täyttääkö harjoittelu koulutusohjelman tavoitteen?

Harjoittelun tavoite on ilmaistu nykyisessä koulutusohjelmassa liian laajasti Vakkarin mielestä. Harjoittelu pystyy perehdyttämään vain tietäntyyppiseen kirjastotoimintaan. Harjoittelun tavoite olisi nähdä, miten kirjastot toimivat käytännössä ja pyrkiä näkemään kirjastotoiminta kokonaisuutena.

Vakkari pohtii, että tämä syventävien harjoittelu- ja projektityö voisi osaltaan vähentää gradujen viivästymistä. Vähemmän teoreettisesti suuntautuneet opiskelijat löytäisivät graduntekoon mielekkyyden, kun työ liittyisi läheisemmin käytäntöön.

Kaunokirjallisuuden kirjastokuva

OSA 1

Asiasana on päättänyt aloittaa uuden sarjan, jossa esitellään kaunokirjallisuuden kuvia kirjastosta ja kirjastonhoitajista. (Aatteen henkiinherääminen tapahtui vs. lehtori Iivosen ovi-
taulun innoittamana - tosin UDK:n veteraanijäsenet keksivät idean jo maatessaan Kyproksen auringossa keväällä 1986.)

Koska kirjastoja koskevista suomenkielisistä lähteistä on pulaa, saksii huolellinen opiskelija otteet tietysti talteen - näitä voi sitten kätevästi käyttää erilaisten seminaariesitelmien ja jopa gradun lähteinä. Asiasanan toimitus haluaa tietysti helpottaa rasittuneen opiskelijan työtaakkaa merkitsemällä lähdeviitteet huolella. Otteet on kätevää tallettaa varta vasten varattuun kansioon annettujen asiasanojen mukaiseen järjestykseen.

Kirjastoa koskevaa aineistoa julkaisemalla Asiasanakin haluaa tukea laitoksemme markkinointia "kirjastot maailman napa" -maailmankuvaa.

Tämän kertainen otteemme on eräästä "Harlekiini-kirjasta". Voimme siis havaita, että täysin ennakkoluulojen vastaisesti myös ns. viihdekirjallisuus voi välittää tietoa oikeista ja tärkeistä asioista kuten kirjastoista.

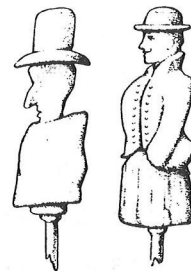

Fig. 227. Figures of the puppet-show

Kirjastonhoitajan irvikuva?

- Anteeksi, mutta minun on vietävä pari kirjaa takaisin kirjastoon. Mr. Renfrew ei halua, että kannamme niitä miten paljon tahansa.

- Entä kuka on Mr. Renfrew?

- Hän on eläkkeelle jäänyt arkistonhoitaja, joka asuu tässä lähistöllä. Hän tarjoutui järjestämään ja luetteloimaan kirjaston kirjat.

- Entä tekeekö hän sen palkasta vai ystävyystyöstä?

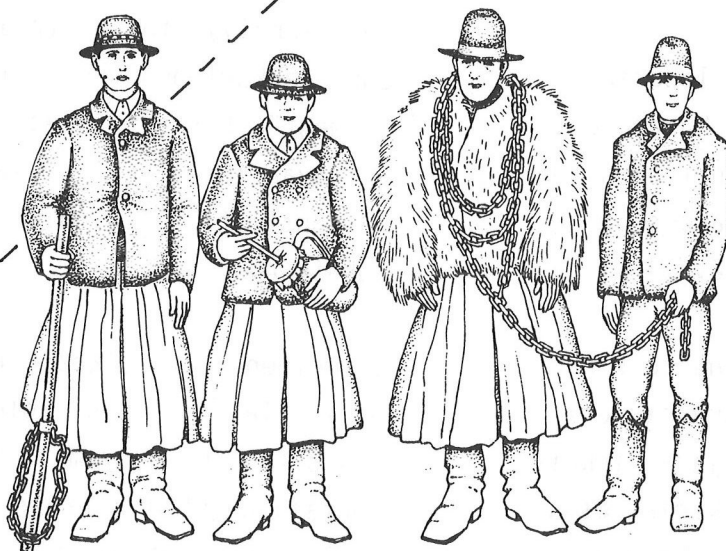
- En tiedä, Summer tunnusti.

Conway yskähti. - Jos saan vastata teidän kysymykseenne, m'Lord, voin kertoa, että Mr. Renfrew saa kyllä palkkaa työstään. Hänellä on heikko terveys eikä hän käy täällä edes päivittäin. Tällä viikolla hän on ollut sairas.

Weale, Anne, Unelma onnesta.

Stockholm 1983. S. 39

Asiasanat: ammattikuva
kirjastonhoitaja
luettelointi
palkkaus

Roskaromaanin kuva tulevaisuuden kirjastonhoitajista?

Leikkaa tästä

Otteen valitsi ja esitteli SE

Tampereella tavataan

XXXII Valtakunnalliset kirjastopäivät ovat tänä vuonna Tampereella 11. - 13. kesäkuuta. Tilaisuudet pidetään Tampereen työväenteatterissa ja Tampereen pääkirjastossa. Kirjastopäivien ohjelma alkaa koko maailman päivällä. Seuraavana päivänä teema rajoittuu Suomeen ja viimeinen päivä omistetaan Pirkanmaalle. Kirjastoalan opiskelijoiden ei tarvitse maksaa päivien osallistumismaksua. Ainoastaan retket ja illanvietto Tampereen pääkirjastossa maksavat myös opiskelijoille.

Kirjastopäivien ensimmäinen päivä on omistettu kirjasto-toimen kansainvälisyydelle. Professori Marjatta Okko johdattelee aiheeseen päivien avajaisissa. Kirjastoseuran stipendiaatti Ellen Matengu pitää ulkomaalaisen opiskelijan puheenvuoron, ja pääsihteeriksi Marja-Leena Rautalin kertoo Suomen kirjasta maailmalla.

Avajaistilaisuuden lopussa avataan näyttelyt. Mukana on mm. maailman päivän teemaa tukeva näyttely Kirjastoseuran kehitysyhteistyöstä.

Ensimmäisenä päivänä jo ennen itse avajaistilaisuuksia eri ryhmät - kuten kirjastovirkkailijatoimikunta ja kirjastolautakuntien jäsenet - kokoontuvat ryhmäkokouksiin.

Suomen päivän aloittavat dosentti Leena Kirstinä luennollaan Suomalaisen muotokuva kirjallisuudessa ja Matti Mäkelä luennollaan Kadonnutta Koskelaa etsimässä.

Iltapäivän teemana on kirjan vaihtuvat kasvot. Kirjailija Satu Hassi käsittelee naisnäkökulmaa, lehtori Timo Saarniemi paneutuu rock-lyriikan tekstianalyysiin ja kirjailija Juha Vakkuri puhuu kansainvälisyydestä. Kirjastoväkeä askarruttavaa lukemisen tulevaisuutta pohtii fil. lis. Riitta Uosukainen.

Viimeinen päivä alkaa kirjastoetiikalla, jota käsittelee kirjastoetiikan työryhmän puheenjohtaja Kerstin Rosenqvist. Iltapäivä omistetaan kirjailijoiden Pirkanmaalle.

Päivien aikana järjestetään tutustumiskäyntejä mm. Tampereen pääkirjastoon ja Tampereen yliopiston kirjastoon. Vieraat voivat osallistua myös Pispalan-Amurin kierrokselle sekä kulttuuriarkkitehtikierrokselle, jonka yhteydessä vierailaan Tampereen teknillisen korkeakoulun kirjastossa.

Suomen Nuorisokirjallisuuden Instituutilla on avoimien ovien päivä torstaina 11.6. kello 10-13 ja 16-20. SNI:n lastenlehtinäyttely ja julkaisut ovat esillä päivien aikana Metson lastenosastolla. Pääkirjastossa on myös Aamulehden näyttely "Näin muuttuu kaupunkikuva".

Perjantaina 12.6. Kirjastopoliittinen yhdistys järjestää perinteiset illanistujaiset Wienerwaldtissa klo 17-20. Tilaisuudessa muistellaan KPY:n historiaa ja etsitään historiasta sekä perimmäisistä totuuksista pontta tulevaisuuden toiminnalle.

Kirjastoalan opiskelijat voivat osallistua Kirjastopäivien tilaisuuksiin ilmaiseksi. Aino-

Kirjastopäivien tunnus - Heppa

astan illanvietto Tampereen pääkirjastossa 12.6. maksaa 50 markkaa ja retket täytyy jokaisen kustantaa itse.

Opiskelijoiden olisi kuitenkin ilmoittauduttava, sillä tilat varataan ilmoittautumisten mukaan. Ilmoittautumislomakkeita saa Kirjastolehdestä - jossa on myös tarkempia tietoja ohjelmasta (esim. 2/87) - tai UDK:n opintoneuvonnasta.

MK

FE

Tämä kuva on Turun kaupunginkirjastosta.

Mitä se kuvaa?

- a) lomapostikortteja henkilökunnan kahvihuoneessa
- b) valokuvanäyttely VOXX
- c) lainakieltoon joutuneiden lainaajakortit kuivumassa

Oikea vastaus: Berta

Kaunisti

kesää!